

Indhold

Forord 7

Æblesorter kommer og går 9

En æblesort spirer frem 11

Navne skal der til 11

Tilfældighedens vej 12

Æble dyrkning gennem tiden 15

De første kilder 15

En god kristen beskæftigelse 18

Planteskoler opstår 20

For konge og fædreland 22

Tyske strømninger 26

Mangel på gode frugttræer 27

Fremdrift for frugtdyrkning 31

Den nationalistiske kæphest 33

Fra have til supermarked 36

Parcelhusenes æbler 37

Ny nordisk æble dyrkning 38

Gamle danske æblesorter 41

Pomologier – sorter til det danske klima 42

Sorterne sorteres 42

Dansksindede æblesorter 44

I takt med samfundet 46

Tidens syn på æbler 48

Æblet fra skoven 48

Klenodiet fra Slesvig 51

Diversitet til fremtiden 55

Gener i banken 55

Et levende æblemuseum 56

Vælg gener med omhu 58

Pometets historie 61

Sikkerhedskopier af æbler 64

Forædling af æblesorter 65

Æblegenetik 65

Udvikling af nye sorter 67

En lang proces 68

Dansk æbleforædling 70

Æbleoaser 72

Genetisk lys på historiske kilder 76

- Et nyt genetisk værktøj 76
- Traditionel sortsbestemmelse 77
- Test med omtanke 78
- Historie og arv 78
- Æbletræer fra by og land 80
- Æblet i skolehaven 83
- Navneforvirring 84

Æblesorters dna 87

- Sorter samles fra nær og fjern 87
- Fra blad til dna-prøve 89
- Mikrosatellitter i æbler 92
- Forældreskabssager 93

Den rette identitet 95

- Kært barn har mange navne 95
- Slægtskab afspejler sortshistorien 97
- Synonymer for danske sortsnavne 98
- Butteræble eller smøræble 100

Stamtræer 102

- Æblestamtræets forgreninger 102
- Generationer af øboere 103
- Afslørende forældreskaber 106
- Sandsynlige identiteter 109
- Forfædre til nutidens sorter 110
- Barnløse æblesorter 112

Fornyet overblik 114

- Gummistøvler og kittel 114
- Fremtidens sorter 116

Æblesorter i dagens Danmark 117

Litteratur 156

Æbleregister 161